

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski

w sprawie **H. B.**

uniewinnionej od popełnienia czynu z art. 212 § 1 k.k. i co do której postępowanie karne o czyn z art. 212 § 1 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. umorzono na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 532 § 3 k.p.k.) w dniu 24 czerwca 2020 r.,

wniosku pełnomocnika oskarżyciela prywatnego o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją

wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 24 września 2019r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 26 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1) na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wstrzymać wykonanie zaskarżonego wyroku w części zasądzającej na rzecz oskarżonej zwrot wydatków (pkt III);

2) odmówić uwzględnienia wniosku w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Żądanie wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia okazało się częściowo zasadne. Konstatacja ta wymagała wyjaśnienia dwóch istotnych kwestii, z których jedna dotyczyła w ogóle spełnienia warunków wynikających z art. 532 § 1 k.p.k., zaś druga odnosiła się do ustalenia, czy w ogóle jest możliwe zaskarżenie

kasacją postanowienia o kosztach procesu. I tak po zmierzeniu się z tymi zagadnieniami wolno było stwierdzić, że art. 426 § 2 k.p.k., stanowiący, iż od postanowienia w przedmiocie kosztów procesu, o których po raz pierwszy orzekł sąd odwoławczy, przysługuje zażalenie do innego równorzędnego składu sądu odwoławczego, nie blokował uprawnienia strony do wniesienia kasacji w zakresie kosztów, o których orzeczono po raz pierwszy zaskarżonym wyrokiem. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia ekonomika procesowa, ponieważ zaakceptowanie odmiennego punktu widzenia prowadziłoby do niepożądanego sytuacji, w której strona zamiast wskazać w jednym dokumencie zarzuty kasacyjne odnoszące się do istoty, jak i zarzuty dotyczące kosztów procesu zmuszona byłaby odrębnie kwestionować rozstrzygnięcie o kosztach procesu i osobno podważać w postępowaniu kasacyjnym prawidłowość wyroku sądu odwoławczego. Pogląd aprobujący możliwość zaskarżenia kasacją w takim układzie procesowym rozstrzygnięcia o kosztach znajduje oparcie w ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyrok SN z 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt V KK 382/16).

Przechodząc do postulatu wstrzymania wykonania orzeczenia, nie można przemilczeć, że wysoce realna wydaje się perspektywa, iż rozpoznanie kasacji będzie miało wpływ na wykonanie zaskarżonego wyroku. O konieczności odstąpienia od natychmiastowej wykonalności części orzeczenia zadecydowało stwierdzenie rażącego naruszenia dyspozycji art. 629 i 632 pkt 1 k.p.k. polegającego na zasądzeniu od oskarżyciela prywatnego całości wydatków poniesionych przez oskarżoną. Sąd Okręgowy w S., zasądzając od oskarżyciela prywatnego J. Ł. na rzecz oskarżonej kwotę 2000 zł, powołał przepis art. 632 pkt 1 k.p.k., przyjmując, że w sprawie z oskarżenia prywatnego, w przypadku umorzenia postępowania lub uniewinnienia oskarżonego, koszty procesu ponosi oskarżyciel prywatny. Sąd odwoławczy przeoczył jednak treść art. 629 k.p.k. w zw. z art. 628 pkt 1 k.p.k., zgodnie z którym od oskarżonego w sprawach z oskarżenia prywatnego zasądza się koszty procesu w razie umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. Ustawodawca, regulując powyższe kwestie, kierował się zasadą, że każdy, kto przypisanym czynem spowodował postępowanie karne i nie został uniewinniony, a umorzono wobec niego postępowanie karne z

oskarżenia prywatnego ze względu na znikomą społeczną szkodliwość czynu, powinien zostać obciążony kosztami procesowymi. Tym samym, umarżając na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. wobec oskarżonej postępowanie karne o czyn z 212 § 1 k.k., Sąd Okręgowy zobowiązany był obciążyć oskarżonego kosztami procesu. Przypomnieć trzeba, że Sąd Rejonowy pierwotnie uniewinnił H. B. od zarzucanych jej dwóch czynów, zatem stosownie do art. 632 pkt 1 k.p.k. kosztami procesu w wysokości 3000 zł obciążył oskarżyciela prywatnego, jednak reformatoryjny wyrok Sądu Okręgowego zasadniczo zmienił orzeczenie pierwszoinstancyjne. Obecny stan sprawy przedstawia się odmiennie: H. B. jest uniewinniona od drugiego z zarzucanych jej czynów, natomiast co do pierwszego Sąd odwoławczy umorzył postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. Takie rozstrzygnięcie pociągało za sobą konieczność zweryfikowania rozstrzygnięcia o kosztach zgodnie z obowiązującymi w tej mierze regulacjami.

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej.